

Oldambtwindmolenvrij.nl

Secretariaat: Hoofdweg Oost 20, 9944BX Nieuwolda

Nieuwolda, dinsdag 8 Juni 2021

Concept - Betreft: *‘Wijzigingsbesluit aanpassing bestemmingsplan betreffende Windpark DZU’*

Gemeente Eemsdelta
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 15
9900 AA Appingedam.

Geachte leden van de gemeenteraad van Eemsdelta, met de commissievergadering van 16 juni en de raadsvergadering van 30 juni in het vooruitzicht waarin het *‘Wijzigingsbesluit aanpassing bestemmingsplan betreffende Windpark DZU’* besproken wordt, wil ik u daaromtrent, namens omwonenden, de volgende overwegingen meegeven.

Gedeputeerde Homan meent dat er onder de Groningers groot draagvlak bestaat voor de opwekking van duurzame energie. Dat klopt. Iedereen begrijpt de noodzaak daarvan. Het draagvlak brokkelt echter ras af als bewoners, die al omringt zijn door windmolenparken, geconfronteerd worden met nog meer nieuwe plannen voor nog meer nog grotere windturbines. Ergens houdt het dan op, die coulance. Mevrouw Homan noemt ons nu ‘schreeuwers’! Ja, en terecht, want dat punt bereik je als je overvraagd wordt en als er geen oog is voor omwonenden die vrezen voor hun gezondheid en waardedaling van hun woning. Deze situatie doet zich voor bij Windpark Delfzijl Zuid, de Uitbreiding. Direct omwonenden, maar ook bewoners van Wagenborgen, Nieuwolda, Nieuw Scheemda – ’t Waar, vrezen de negatieve gevolgen van de extra zestien te plaatsen windturbines.

Let wel; er staan al meer dan 50 windturbines in dit gebied. Daar leven de mensen in die omgeving mee. Nu al hebben velen last van de horizonvervuiling, het geluid, de slagschaduw en de nachtelijke obstakelverlichting. En dan toch moeten er nog 16 windturbines bij, niet zoals aanvankelijk aangekondigd met een hoogte van 100 tot 136 meter hoog, maar nu met een tiphoogte van 204 meter hoog. Vind U het gek dat bewoners dan bezorgd zijn en bezwaar maken?

De Stichting Oldambtwindmolenvrij komt op voor deze omwonenden die het onmachtige gevoel hebben dat er niet *mét* hen maar *over* hen besloten wordt. De enkeling die wél duikt in de beschreven plannen en voornemens bekruipt het vermoeden dat het ergens niet klopt, dat hem ‘een rad voor de ogen gedraaid wordt’ en dat het allemaal wat mooier en zonniger wordt voorgespiegeld dan de werkelijkheid straks zal bieden. Kun je dan ‘verhaal halen’, of zit je dan gewoon mooi met de gebakken peren? Met de ervaringen over de afhandeling van de aardgasbevingen nog vers in het geheugen is het heel verklaarbaar dat inwoners hier hun vertrouwen in de overheid aan het verliezen zijn. Bij het vaststellen van het aangepaste bestemmingsplan moet u de belangen van alle betrokkenen afwegen. Bewoners horen daar ook toe! Ik breng daarom, in vogelvlucht, de bezwaren van de omwonenden onder de aandacht door deze hieronder de revue te laten passeren.

Raad van State

Al eerder stapte de Stichting Oldambtwindmolenvrij, samen met de dorpsbelangenverenigingen van Wagenborgen, Nieuwolda, Nieuw Scheemda – ’t Waar naar de Raad van State om recht te doen aan de redelijkheid van de bezwaren van omwonenden. Het hoogste rechtscollege van ons land verklaarde toen (dec. 2018) dat het plan was voorbereid in strijd met de daarvoor vereiste zorgvuldigheid en dat het niet beruste op een deugdelijke motivering. Omwonenden hadden het dus wél goed gezien! Maar daarmee waren we er niet want er kwam een gerepareerd plan. En ook nu weer noopt de haast om de SDE+ subsidie binnen te halen tot verontrustende onzorgvuldigheden in het plan. Een gewijzigd bestemmings-

plan kan de rechten schaden van omwonenden! Dat zou moeten worden voorkomen. De Stichting Oldambtwindmolenvrij ziet het liefst, namens omwonenden, géén extra windturbines maar wil toch op zijn minst zorgvuldigheid afdwingen. Dat gebeurde in twee zittingen van de Raad van State, te weten op 6 april en 27 mei j.l.

Het is in onze ogen uitzonderlijk dat de raadscommissie en de gemeenteraad het *'Wijzigingsbesluit aanpassing bestemmingsplan betreffende Windpark DZU'* behandelen terwijl de uitspraak van de zitting bij de Raad van State van 27 mei 2021, betreffende Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding en omgevingsvergunning (Crisis-/herstelwet) nog niet bekend is! Ook rechter Van Diepenbeek van de Raad van State vroeg zich hardop af of het niet beter zou zijn even deze uitspraak af te wachten.

Arrest Nevele

Evenmin is de uitspraak van de zitting van 6 april inzake het arrest Nevele bekend. Daarbij lag de vraag voor of de Nederlandse activiteitenbesluiten betreffende windmolenparken wel in de pas lopen met het Europese recht en of daarbij niet een uitgebreide Milieueffectrapportage noodzakelijk moet worden geacht. Zowel de uitspraak van de zitting van 6 april als de uitspraak van de zitting van 27 mei kunnen van invloed zijn op uw wijzigingsbesluit, dat daarmee mogelijk voortijdig genomen wordt.

SDE+subsidies

Omwille van de verlooptijd van de SDE+subsidies moet alles in de versnelling. De initiatiefnemers hebben haast met als praktisch gevolg dat tijdens de genoemde zittingen wederom bleek dat de stukken, in strijd met de regels van behoorlijk bestuur, onbehoorlijk laat werden ingeleverd. Deze haast tast de zorgvuldigheid van het proces aan, welke tot gevolg kunnen hebben dat omwonenden niet voldoende in hun belangen worden gekend. Ik breng u in herinnering dat het hier gaat om geld, heel veel subsidiegeld, waaraan ook alle burgers meebetalen in de vorm van belastingen. Alléén al daarom hebben omwonenden, dus meebetalende burgers, recht op die zorgvuldigheid!

Beroepsgronden bestemmingsplan

Volgens het provinciebestuur is de uitbreiding noodzakelijk om het doel van het opwekken van 855,5 megawatt duurzame energie op land te halen. Wij zijn van mening dat de 64 megawatt die Windpark Delfzijl Zuid de Uitbreiding zal gaan leveren géén noodzaak is. Bezien vanuit het gehele concentratiegebied Eemsdelta voldoet de provincie ruimschoots (993 megawatt) aan de opgave. Deze uitbreiding is pure optimalisatie van de winst. Met de overlast van omwonenden wordt geen rekening gehouden.

In de verweerschriften worden verwijzingen gedaan met zinsfrases zoals *'zit in de pijplijn'*. Dit is een verwijzing naar het verleden en geen deugdelijke motivering! Bovendien zijn zinsfrases als *'de verwachting is'* vaag en onduidelijk, het zijn geen getallen waar je in een achteraf op terug kan vallen. Als je als omwonende daar later op wil beroepen, dan heb je geen poot om op te staan.

Waardevermindering

Verschillende bewoners wonen op een korte afstand van de windturbines. Dit leidt tot grote schade door waardevermindering van het onroerend goed. (Weg is je pensioenvoorziening!) De omwonenden die het betreft blijven straks zitten met een geschatte waardevermindering van 50%, waarvoor niets op voorhand is geregeld. Dat is heel zorgelijk. De planschaderegeling die de overheid daartoe in het leven heeft geroepen biedt te weinig soelaas omdat dit proces, waarbij het vaak om grote bedragen gaat, vele jaren tijd neemt. Te lang! Als je ondernemer bent, dan ben je failliet voordat er erkenning komt. Dat hadden gemeente en provincie op voorhand in hun belangenafweging wel mogen meenemen.

Milieueffectrapportage

De milieunormering loopt niet meer in de pas met de huidige snelle ontwikkelingen in de techniek. Zo worden de windturbines steeds groter, maar de normen zijn nog altijd afgestemd om de oudere en kleinere generaties molens. Hoewel volgens de wet (nog) niet verplicht zou het voor het welzijn van omwonenden toch heel belangrijk zijn als de nieuwe technieken én de gevolgen daarvan wél waren meegewogen. De milieuaspecten zijn onzes inziens daarom onvoldoende in beeld, het is niet goed en volledig uitgewerkt.

Molenaarswoningen

Voor wat de molenaarswoningen betreft; er wordt niet voldaan aan de eisen. Ik noem een voorbeeld. Vanuit de molenaarswoning dient de molenaar goed zicht te hebben op de windmolens. Dat is niet gegarandeerd als er tussen windmolen en molenaarswoning grote loodsen staan. Het onderste deel van de windturbine is dan niet zichtbaar voor de molenaar. Daarmee is niet voldaan aan de eisen. Een ander voorbeeld is de z.g. ‘aan- en uitknop’. Die is er niet! Het is gewoon een constructie dusdanig opgetuigd dat er op papier voldaan wordt aan de eisen. De praktijk zal anders zijn, maar dan staan de molens er al. Afspraken over handhaving schieten te kort. *Handhaving is altijd achteraf en is daarmee afhankelijk van goede afspraken vooraf.* Dat is onvoldoende geborgd, daarmee blijft het handhavingsprobleem. De omwonenden hebben het nakijken.

Geluid en gezondheid, cumulatieve geluidsbelasting

Laagfrequent geluid wordt door de tegenstanders als een groot probleem gezien, infrasonoor geluid hoort je niet, je ziet het niet, maar het heeft door trilling wél effect op je gezondheid. Algemeen roepen overheden dan: ”Er is in Nederland geen wetenschappelijke literatuur waarin hinder gelinkt wordt aan infrasonoor geluid.” Toch zijn mentale gevolgen van geluid écht wel een issue.¹ Met het steeds groter en hoger worden van de windturbines zouden we minimaal een afstand van woning tot molen van 10x de hoogte van de mast moeten hanteren. De cumulatieve geluidsbelasting is niet voldoende in beeld gebracht. Omwonenden zijn straks de klos. Als voorbeeld noem ik de familie Jansen, woonachtig aan Kopaf 7. Zij zijn *niet* tegen de windmolens maar ze hebben wél, nu al écht last van het geluid, vooral ‘s-nachts en ze vrezen dan ook de zestien nieuw te plaatsen windturbines. De turbines produceren zogenaamd laagfrequent geluid. Omwonenden hebben daar nu al last van en horen vooral ‘s-nachts een bromtoon, afhankelijk van de windkracht. De cumulatieve geluidsbelasting gaat straks dus wél degelijk een verslechtering opleveren voor omwonenden.

Er wordt gemeld dat gekozen zal gaan worden voor een stiller type turbine. Vooralsnog is niet bekend voor welk type gekozen zal gaan worden. We moeten dus maar afwachten en de initiatiefnemers op hun blauwe ogen geloven. Omdat er geen zekerheid gegeven is zijn omwonenden bang dat het straks toch anders uitpakt, met weer nadelige gevolgen voor de omwonenden.

Slagschaduw

Voor wat de hinder van slagschaduw betreft voor omwonenden zou het in de praktijk wel handig zijn als er een meer duidelijke regeling en handhaving genoteerd wordt. De automatische stilstand-regeling is onvoldoende duidelijk. De commissie MER heeft aangegeven; *Wilt u dit probleem eens heel specifiek in beeld brengen?* Dat is niet gebeurd. Die zijn gewoon niet voldoende onderzocht, het zijn allemaal aannames. En wat als dat nu eens anders uitpakt? Kunnen omwonenden dan ergens verhaal halen?

Veiligheid

Er zijn vragen over de veiligheid t.o.v. onder meer gasleidingen en aardgasbevingen. De huidige oude berekeningen zijn nog gebaseerd op de eerste generatie windturbines tot 160m. hoog. De nieuwe windturbines zijn minimaal 40m. hoger!” Daarmee is de handboeknorm achterhaald. Ook mogelijke aardgasbevingen spelen hier een rol. Dat is niet onderzocht. Er is een leemte in de grondgegevens. Grondwater en kwelders, zijn onvoldoende onderzocht. Daarnaast is er, in het kader van de veiligheid, niet goed gekeken naar een geprojecteerd nieuw recreatief fietspad dat men wil gaan aanleggen. Enkele rotoren strekken tot boven het fietspad.

¹ Artikel De Telegraaf van 20-1-2021: “**Artsen: Windturbines dicht bij huizen recept voor ellende.**” Artikel in Medisch Contact van 22 maart 2018: “**Windmolens maken wel degelijk ziek**”, geschreven door Sylvia van Manen, huisarts in Den Bosch. Artikel in Medisch Contact een van 10 oktober 2018: “**WHO: Geluid windturbines gezondheidsrisico**”, geschreven door Simone Paauw. NOS-JOURNAAL, donderdag 3 juni 2021: “**Steeds meer zorgen over gezondheidsrisico’s windmolens, RIVM begint expertisecentrum.**” Website van het RIVM: “**Het RIVM wil dat burgers serieus worden genomen.**” Artikel in DvhN, 20 mei 2021: “**Turbines geven ernstige klachten.**”

Ijsafzetting

Bij ijsafzetting op de rotoren is erin voorzien dat windturbine 13 kan worden stilgezet, die deels boven de weg staat. Daarbij hebben de samenstellers van het plan vergeten dat de windturbines 10, 11, 12 en 13 in de sfeer liggen van het geplande recreatieve fietspad. Daar zou zéker ook ijsdetectie nodig zijn. Deze omissie toont eens te meer aan dat het plan door grote haast onzorgvuldig is geworden.

Landschap

De opstelling én het hoogteverschil tussen oude en nieuwe windturbines geeft een onrustig beeld. Het is géén grid, het is géén lijnopstelling en daarom noemen ze het nu ‘een parkopstelling’. Dat wekt een geheel verkeerde indruk. Als je naar het provinciaal beleid kijkt, dan zou het beeld rust moeten uitstralen. De opstelling is nu, hoe je het ook went of keert, en geheel in tegenstelling tot wat de gemeente beweert, onrustig en heeft geen samenhang. Bovendien is de ‘parkopstelling’ heel slecht gemotiveerd. Je zult maar in deze omgeving wonen. Een nieuw onafhankelijk onderzoek hieromtrent, en dan niet uitgevoerd door Pondera, zou hier op zijn plaats zijn.

Obstakelverlichting

De hinder van de ‘kermisverlichting’ is bekend bij omwonenden en leidt tot wijd in de omtrek tot grote wrevel. Velen ervaren dit als zeer irritant.

Uitvoerbaarheid

Ten opzichte van de uitvoerbaarheid kan het een probleem zijn dat in het gebied door het RIVM PVAS-verontreiniging in de bodem is vastgesteld (meting 2018). Daarnaast wordt de vogelsterfte gebagatelliseerd in een gebied dat grenst aan een Natura-2000-gebied (Waddenzee) waar jaarlijks letterlijk honderdduizenden trekvogels overvliegen.

De kosten van de planschade (eerdergenoemd) zullen hoger uitvallen en dat kan een probleem zijn voor de financieel-economische uitvoerbaarheid in een gemeente die nu al moeite heeft met de financiële huishouding. Kind van de rekening zijn straks de omwonenden.

Ook is nog altijd onduidelijk of het elektriciteitsnet wel geschikt is voor dit enorme extra stroomtransport. De vraag is écht gerechtvaardigd of dit plan wel haalbaar is t.o.v. de SDE+subsidiering?

Afbraak windturbines

Er is afgesproken dat na 30 jaar de installaties worden weggehaald en afgevoerd. Wat precies wordt weggehaald is onduidelijk? Wordt bijvoorbeeld het fundament ook geheel uitgegraven en weggehaald? Daarvan wordt geen melding gemaakt. De verwijdering van alle onderdelen van het fundament zijn niet specifiek benoemd en daarmee over 30 jaar niet handhaafbaar. Dat volstaat niet. De wijzigingen en aanpassingen van het plan zijn cumulatief. Een gewijzigd bestemmingsplan kan de rechten schade van derden. Daar dient naar gekeken te worden. Hier is niet sprake van enige aanpassingen, hier is feitelijk sprake van een nieuw plan.

De RES en het concentratiebeleid voor windclusters

Met de besluitvorming over de Regionale Energiestrategie stemde u in met het concentratiebeleid voor windclusters. Wij vragen ons af wat die concentratie inhoudt als er telkens uitbreiding van enkele turbines plaatsvindt? Tot hoe ver bent u voornemens, en ten koste van wat, de concentratiegebieden uit te bereiden?

Voor wie is al die nieuw op te wekken energie bedoeld?

Het is de ambitie om provinciaal 5,7 Terra Byte wind -en zonne-energie op te wekken. Voor wie is die energie bedoeld? Is het noodzakelijk om inwoners en bedrijven van energie te voorzien? Voor zover ons bekend is de huidig opgewekte windenergie nodig om het Google datacenter in de Eemshaven van energie te voorzien. Wordt de opgewekte windenergie ook benut voor de bedrijven /industrie in Delfzijl? Terzijde bemerkt; Bent u ook voornemens om in de gebieden waar de windturbines staan ook zonneparken aan te leggen?

Bewonersparticipatie en gebiedsfonds

Met de nieuwe energiestrategieën wordt steeds meer beoogd dat bewoners participeren in coöperaties. Of zoals u zelf doet, het inrichten van een gebiedsfonds. Via een fonds ontstaat vaak discussie over hoe de gelden te besteding. Algemeen opgemerkt bevat dit fonds slechts een fractie van de gelden, die verdiend worden door ontwikkelaars.

Gebiedscoöperaties zijn nog problematischer. Het lijkt zo aantrekkelijk om als consument participant te worden en ‘mee te profiteren’ van de revenuen. De praktijk is ingewikkelder. Je moet zakendoen met soms een buitenlandse ontwikkelaar, die jou zeker niet als belanghebbende beschouwd. Daarnaast heb je te maken met de grote energiereuzen, die de energie moeten afnemen en afzetten. Dan is er tot slot nog niets bekend over de kostenkant van de begroting van de coöperatie of wijze van zeggenschap of invloed. Hoe kijkt u tegen gebiedsfonds en coöperaties aan? Ons devies: Betracht zorgvuldigheid!!

Omwille van de omwonenden

De Stichting Oldambtwindmolenvrij komt op voor het belang van omwonenden en bewoners in de streek. Hierboven is beargumenteerd hoezeer zorgvuldigheid van het proces in het geding is door de haast bij het *‘Wijzigingsbesluit aanpassing bestemmingsplan betreffende Windpark DZU’*, ingegeven door afspraken en belangen van 29 miljoen! De belastingbetalende omwonende burgers heeft daar evenwel geen boodschap aan en dreigt het slachtoffer te worden. Dat kan in onze Nederlandse democratische samenleving toch niet waar zijn? Winst boven welzijn? Kunt u nog soelaas bieden?

Met vriendelijke groet, Anthon Meijssen
Mirjam Naomi Eelssema Bosma

St. Oldambtwindmolenvrij
St. Oldambtwindmolenvrij

Onderschrijft jouw organisatie/dorpsbelangenvereniging ook deze brief, geef ons dan toestemming om ook mede namens jullie de brief te ondertekenen. Op persoonlijk titel mag ook

